

פ"מ 7.0201 - "הוראות ומגבלות לשימוש ברכב צבאי"**הגדרות**

1. בפקודה זו:

- א. "חיי"ל" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, לרבות עובד צה"ל ועובד בשליחות הצבא.
- ב. "נהג" – אדם בעל רישיון נהיגה צבאי בתוקף, כאמור בפ"מ 58.0202 "רישיון נהיגה", או מי שפטור מחובת קבלת רישיון נהיגה צבאי על פיה, אזרח שרשאי לנהוג ברכב, כאמור בפ"מ 33.0209 "נסיעה מחוץ למסגרת התפקיד".
- ג. "נסיעה בתפקיד" – נסיעה ברכב על ידי נהג שנועדה לשרת את צורכי הצבא, ובכפוף לאישור המפקד המשלח מהיחידה שהרכב שייך לה. גם נסיעה שנועדה להגיש עזרה בעת אסון תיחשב נסיעה בתפקיד.
- ד. "נסיעה מחוץ למסגרת התפקיד" – נסיעה בכלי רכב שאינה נסיעה בתפקיד, לרבות נסיעה למקום השירות ובחזרה ממנו, אלא אם נקבע במפורש אחרת.
- ה. "רכב" – רכב צבאי שצויד ברישיון רכב לפי פ"מ 58.0204 "רישיון רכב", רכב זכאות או רכב חלופי, כהגדרתם בפ"מ 36.0530 "כללי הסדר רכב צמוד – זכאות ואחריות לנזקים", רכב שכור לנהיגה עצמית, כהגדרתו בפ"מ 58.0306 "רכב אזרחי שכור לידי צה"ל", או רכב שגויס לפי חוק רישום הציוד וגיוסו לצה"ל, התשמ"ז-1987.
- ו. "רכב רב הינע" – רכב בעל הנעה העולה על 2x4 (כגון: 4x4, 6x6, 8x8 או 10x10).
- ז. "רכב ייעודי" – רכב שהגדיר אט"ל- תחום הרכב המטכ"לי והרב-זרועי כייעודי למשימה מסוימת ולתכלית מוגדרת, המחייבת שימוש ברכב.
- ח. "חנייה" – העמדת רכב לזמן כל שהוא, שלא לשם העלאת אנשים או הורדתם או טעינת מטען או פריקתו מיד, בלי הפסקות, בין שיש ברכב נהג או אנשים או מטען ובין שאינם בו.

כללי

2. זרוע היבשה נושאת באחריות האסדרתית לתחום הבטיחות בדרכים בצה"ל. הוראת הנהיגה, רישוי הנהיגה והאכיפה תבוצע באמצעות גופי צה"ל כמפורט בפקודות הצבא.
3. נוסף על האמור בפקודת התעבורה ובתקנות התעבורה, חייל ינהג ברכב צבאי בהתאם לפקודה זו ולהוראות מז"י לתחום הבטיחות.
4. הוראות בטיחות משלימות לתחום הבטיחות בדרכים יפורסמו בהוראות מז"י לתחום הבטיחות (הוראות מבק"א – כרך בטיחות בדרכים).
5. רכב ינוצל רק לנסיעה בתפקיד או לנסיעה מחוץ למסגרת התפקיד, על פי פ"מ [33.0209](#).
6. חייל ימסור רכב רק לידי נהג, לידי אזרח שאושר לכך על פי פ"מ [33.0209](#) או לידי אזרח עובד מערכת הביטחון רק בתנאים האלה:
 - א. המפקד המשלח אישר למסור לו את הרכב.
 - ב. בידי מקבל הרכב רישיון נהיגה צבאי בר-תוקף לאותו סוג רכב או פטור מחובת קבלת רישיון נהיגה צבאי לאותו סוג רכב, כאמור בפ"מ 58.0202, או שהוא רשאי לנהוג ברכב, כאמור בפ"מ 33.0209.
 - ג. בידי מקבל הרכב היתר נהיגה הנדרש לאותו סוג רכב או פטור מחובת קבלת היתר נהיגה לאותו סוג רכב.
7. על אף האמור בסעיף 6, אפשר למסור רכב לידי אזרח כדי לבצע משימות שלצבא יש עניין בהן, על פי התנאים שבהוראות קבע אט"ל, או לצורך השתלמות או הדרכת נהיגה, על פי התנאים שבהוראות מז"י – הכול בכפוף לכך שבידי האזרח רישיון נהיגה תקף לנהיגה באותו סוג רכב. יצוין כי אזרח אינו כפוף לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, רק מפני שנהג ברכב, אלא אם כן נקבע אחרת בפקודות הצבא.
8. על חייל הנוהג ברכב ממשלתי של גוף ביטחוני (כגון: משטרת ישראל, מנהל אזרחי, שירות בתי הסוהר, שב"כ, מוסד, כב"ה, מד"א) למלא אחר הוראות מינהל הרכב הממשלתי או הגוף הממשלתי, הקשורות לרכבים אלו, לעניין הנהיגה בהם, כפי שהובאו לידיעתו, אף אם הן סותרות את פקודות הצבא, כאמור בהוראות מז"י לתחום הבטיחות.

מהירות נסיעת רכב

9. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

הגבלות בשימוש בטלפון הנייד ובמכשירים אלקטרוניים במהלך הנסיעה

10. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

11. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

12. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

13. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

הדלקת אורות הרכב בנסיעה

14. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

15. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

חגירת חגורות בטיחות וסגירת רצועות צד

16. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

17. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

18. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

19. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

נהיגה במתאר מבצעי

20. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

21. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

העמדת רכב במקום חניה מוסדר

22. חייל לא יעמיד רכב צבאי ולא יחנה רכב צבאי במקום חניה בניגוד לחוקי העזר של הרשות המקומית, ובכלל זה לא יעמיד רכב צבאי במקום חניה מוסדר מבלי למלא אחר כל התנאים וההוראות אשר נקבעו בהסדר החניה, לרבות תשלום אגרת הסדר חניה בשיעור שנקבע. לעניין סעיף זה, "מקום חניה מוסדר" – אזור או חלק ממנו שהותרה בו חניה לרכב לפי כל דין, אשר נקבע על ידי רשות מקומית בתמרוור כמקום חניה מוסדר, ואשר נקבעו הוראות באשר לחניה בו, לרבות הוראות בעניין תשלום אגרת חניה

באמצעות כרטיס חניה, תווית חניה, מכשירים מכניים או אלקטרוניים הממוקמים מחוץ לרכב או בכל דרך אחרת.

שילוח משימת נהיגה

- .23. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .24. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .25. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .26. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .27. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .28. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .29. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .30. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

המפקד המשלח

- .31. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .32. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .33. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

מפקד המשימה

- .34. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .35. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

שעות הנהיגה והמנוחה של נהגים

- .36. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .37. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .38. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .39. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
- .40. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

הכשרת נהג ביחידה

41. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

ריענון נהיגה ביחידה לנהג בשמ"פ

42. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

השתלמות נהיגה מונעת

43. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

44. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

שיטה

45. מפקד יחידה ינקוט במכלול הצעדים הנדרשים לשם מניעת תאונות דרכים, מזעור מספר הנפגעים והפחתת חומרת הפגיעות השונות בנפש וברכוש, הכל בהתאם לדיני התעבורה, לפקודה זו, להוראות מז"י לתחום הבטיחות ולהוראות המקצועיות של קצין החיל הראשי הרלוונטי.
46. חייל ינהג ברכב בזהירות המתחייבת בהתחשב בכל הנסיבות – סוג הרכב, מטענו, מצבו, מצב הדרך, מזג האוויר וכדומה.

הגבלות על נסיעות באוטובוס, ברכב ייעודי, ברכב משא וברכב רב-הינע

47. נהג לא ינהג מחוץ למסגרת התפקיד באוטובוס, ברכב ייעודי, ברכב משא וברכב רב-הינע.
48. נהג ינהג בתפקיד באוטובוס, ברכב ייעודי (כגון: אמבולנס, מכלית דלק, רכב חילוץ ורכב ללימוד נהיגה), ברכב רב-הינע וברכב משא אך ורק כדי למלא את ייעודו של הרכב או את הנסיעות האלה:
- א. נסיעה לשטח אימונים ולמקום פעילות מבצעית וחזרה;
 - ב. נסיעה לצורכי מבחן, רישוי או ניסוי דרך;
 - ג. נסיעה לתדלוק ולפעילות אחזקה של רכב המשימה;
 - ד. העברת הרכב בין יחידות;
 - ה. נסיעה בעת העברת יחידה ממקום למקום בשל שינויי פריסה;
 - ו. נסיעה במסגרת התפקיד שאישר קצין מהיחידה בדרגת סא"ל, לפחות, וזה נוכח כי נתמלאו כל התנאים האלה:

(1) הנסיעה הכרחית;

(2) המשימה לא תוכל להתבצע בדרך אחרת או ברכב אחר;

- (3) הנסיעה דחופה ;
- (4) הקצין בודק את בטיחות הנסיעה ברכב שבו היא תיעשה ;
- (5) לנהג היתר ורישיון מתאימים לסוג הרכב (ולא בהכרח לייעוד הרכב) ;
- (6) הנסיעה אושרה על ידי הקצין והדבר תועד בכרטיס העבודה של הרכב.
49. על אף האמור בסעיפים 31-32, ר' אט"ל רשאי לאשר, למי שזכאי לקבל רכב זכאות לפי פ"מ 36.0530, להשתמש ברכב רב-הינע העומד לרשותו באופן קבוע כרכב זכאות, ולנהוג בו במסגרת התפקיד ומחוצה לו בתנאים האלה :
- א. בתפקידו נדרש הזכאי לשימוש תדיר ברכב רב-הינע ;
- ב. יהיה זה בלתי יעיל, לאפשר לזכאי להשתמש בו-זמנית ברכב זכאות וברכב רב-הינע.
50. למען הסר ספק, יודגש כי לאחר אישור ר' אט"ל, כאמור, ייחשב רכב רב-הינע כרכב הזכאות לכל דבר ועניין, לרבות לעניין פ"מ 33.0209, הוראת קבע אכ"א 36-06-01 "זקיפת מס הכנסה בגין שימוש ברכב", ולעניין פ"מ 36.0530 ובכלל זה החובה לחתום על הטפסים המחייבים לפי הפקודה, כתנאי לשימוש ברכב.

רכב ביטחון

51. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
52. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
53. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
54. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

הגבלות על חניה

55. חל איסור חניית רכב ייעודי מחוץ למחנות צה"ל, למעט מקרים בהם ניתן אישור על ידי אט"ל-רח"ט הלוגיסטיקה.
56. בסמכות אט"ל-רח"ט הלוגיסטיקה, להטיל הגבלות על חניית רכב באזורים מסוימים לשם שמירתו ואבטחתו. ההגבלות יפורסמו בהתאם להנחיות רח"ט הלוגיסטיקה.

איסור להעמיד רכב בחניה כשמונעו פועל

57. לא יועמד רכב בחניה כשמונעו פועל.

58. חנה רכב לפרק זמן העולה על חמש דקות, חובת המפקד המשלח, מפקד המשימה, כהגדרתם בפ"מ

7.0202 "הבטיחות בצה"ל", והנהג לפעול כלהלן:

- א. על הנהג לדומם את מנוע הרכב עם חנייתו.
- ב. אם תנאי מזג האוויר קשים ואינם מאפשרים לשהות ברכב, המפקד המשלח או מפקד המשימה יורו ליושבי הרכב לשהות במקום חלופי הולם, מחוץ לרכב.
- ג. על אף האמור לעיל, התעורר חשש של ממש כי יש סכנה לשלמותו, לתקינותו או לאבטחתו של הרכב – לא יורו המפקד המשלח או מפקד המשימה על שהות במקום מרוחק מן הרכב.

59. הוראות סעיף 47א–ב לא יחולו על משימות נהיגה אלו:

- א. נהיגה במתאר מבצעי, באימון או במשימת רפואה, שלפי קביעת המפקד המשלח או הסמכות הרפואית, כהגדרתם בפ"מ 7.0202 "הבטיחות בצה"ל", מחייבות את זמינות הרכב החונה כדי לנסוע מיד או להפעיל מכשיר התלוי בפעילות מנוע הרכב;
- ב. הפעלת רכב משימתי או ייעודי שבו אמצעים מכניים או אלקטרוניים שהפעלתם תלויה בפעילות מנוע הרכב, בעת השימוש באמצעים;
- ג. נהיגה ברכב השוקל מעל 3.5 טון, כשברכב שוהים שמונה נוסעים ומעלה.

נהיגה חסכונית סביבתית

60. מפקד משלח ומפקד משימה, כהגדרתם בפ"מ 7.0202 "הבטיחות בצה"ל", ינחו נהגים הכפופים להם לנסוע באופן אשר יחסוך בדלק, ימנע בלאי מיותר ויצמצם את זיהום האוויר הנגרם מנסיעה או מהפעלת הרכב (כגון נסיעה במאמץ מנוע נמוך, הפעלת מזגן במידה שאינה מוגזמת, הפחתת משקל מהרכב, התאמת לחץ האוויר בצמיגים).

בקרה על הרכב

61. בעת חניית רכב יוציא הנהג את מפתחות הרכב, ינעל את דלתותיו ויפעיל את מכלול אמצעי המיגון שהותקנו ברכב.
62. קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, כהגדרתו בפ"מ 7.0202 "הבטיחות בצה"ל", או קצין או נגד שהוסמכו לכך מטעם מפקד היחידה, אחראים להחנות רכב יחידתי ביחידה באופן שאינו מאפשר את השימוש בו בלא אישור, כאמור בהוראות מז"י לתחום הבטיחות.

63. נהג של רכב שלא ניתן לנעול את דלתותיו (לדוגמה, רכב פתוח) או להפעיל את מכלול אמצעי המיגון שהותקנו בו – יחנה את רכבו באופן בטוח ותחת השגחה ונקיטת אמצעים סבירים שיש בהם כדי להבטיח שלא ישתמשו ברכב בלא אישור, כאמור בהוראות מז"י לתחום הבטיחות.
64. מפקד מחנה צבאי רשאי להסמיך בפקודות הקבע של היחידה חייל המאבטח מתקנים או שומר (לרבות שוטר גדודי או שומר או זקיף המוצב בשער המחנה) כדי לעכב כניסת רכב ויציאתו. העיכוב נועד כדי לערוך ביקורת בנושאים המפורטים להלן, לתקן את הליקויים שנתגלו בביקורת או לתת הוראה אחרת מטעם מפקד המחנה או החייל שהוסמך לכך מטעמו:
- א. הימצאות מראות;
 - ב. תקינות האורות והפעלתם;
 - ג. הימצאות מגבוי השמשות ותקינותם;
 - ד. בדיקת הנוסעים – האם הם חגורים בחגורות בטיחות;
 - ה. הנסיעה אושרה כדין.

מצב הרכב והתקניו

65. מפקד היחידה או מי שהוסמך לכך על ידו, יודא כי בכל כלי הרכב של היחידה (לרבות רכב זכאות כהגדרתו בפ"מ 36.0530) נעשים הטיפולים הנדרשים, כקבוע בהוראות קצין הטכנולוגיה והאחזקה הראשי, במועד הנדרש ותוך הבטחת זמינות כלי הרכב לצורכי היחידה;
66. אין בסעיף זה כדי להסיר מאחריות בעלי התפקיד ביחידה האחראים לכלי הרכב, לרבות מי שהרכב הוצמד ונרשם על שמו, לתקינותו המלאה של הרכב, לרבות ביצוע כל הטיפולים הנדרשים כקבוע בהוראות קצין הטכנולוגיה והאחזקה הראשי.
67. לעניין סעיף זה – "רכב צמוד" – רכב שהחייל מחזיק בו לשימוש קבוע, כמוגדר בפ"מ 33.0209.
68. נהג לא ידביק דבקיות, ולא יתקין חפצים או קישוטים ברכב שאינו רכב צמוד אישי או ברכב צמוד שאינו אישי, כהגדרתם בפ"מ 33.0209.

חריגה מהוראות מז"י לתחום הבטיחות בדרכים

69. מפקד יחידה רשאי, בהתקיים צורך צבאי מיוחד, לפנות למבק"א יבשה בבקשה להחריג את יחידתו מהוראות מז"י לתחום הבטיחות בדרכים, לאחר שבחן חלופות אפשרויות לפעולה ושקל את הסיכונים והמשמעויות הנגזרות מהחריגה אל מול המשימה הצבאית הנדרשת.
70. אישור לחריגה מהוראות מז"י לתחום הבטיחות בדרכים יינתן בתנאי שאין בכך סתירה לחוק, לרבות פקודת התעבורה [נוסח חדש] והתקנות שהותקנו מכוחה, לפקודות הצבא ולהוראות מפקד ז"י. האישור יינתן לתקופה קצובה ומוגדרת לפעילות בגינה ניתנה החריגה, ולתקופה שלא עולה על שנה מיום מתן האישור.

עוד הוראות

71. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**
72. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**